

Regeringsrätten

Rättsfall

Bilkostnader i jordbruk

Besvär av hemmansägaren J angående inkomsttaxering år 1963. – J hade ett jordbruk med taxeringsvärde av 62 800 kr, varav 59 700 kr jordbruksvärde och 3 100 kr skogsvärde, och innefattande bl a 20 har åker och 22 har skog. J bytte 1962 en Morris Oxford av 1956 års modell mot en ny Volvo Amazon. Han yrkade avdrag för kostnad för bilbyte med 6 675 kr, som motsvarade 50 % av byteskostnaden. För övriga bilkostnader yrkade han avdrag med 791 kr, vilket motsvarade 50 % av dessa. Han uppgav bl a. Han hade under året kört 855 mil, varav enligt körjournal 430,5 mil för jordbruksdriften och 424,5 mil för privat bruk. Gårdens skiften var mycket spridda. Åkrarna låg på sex olika skiften och skogen på tre. Kreatursbesättningen var stor i förhållande till arealen. Under betesgången var mjölkorna ofta 3–4 km och ungdjuren och sinkorna under hela sommaren 4 km från gården. Bilen användes att köra till mjölkning två gånger dagligen och för färd till ungdjuren för vattenhämtning en gång om dagen. Skogens olika skiften låg på 3,5 – 5,5 och 6 km avstånd från gården. Vid de röjnings- och gallringsarbeten som utfördes där varje vinter kom bilen till användning för resa till och från arbetsplatsen. Avståndet var 29 km till närmaste reservlager och reparationsverkstad för maskinerna, 10 km till närmaste järn- och redskapsaffär, 6 km till kvarn och 2 km till poststation och speceriaffär. Bilen användes till 50 % i jordbruket, vilket hade framgått av vägmätare och förd körjournal. – TN medgav avdrag för bytet med 2 670 kr, motsvarande 20 %, men följde deklARATIONEN beträffande de övriga kostnaderna. – PN medgav avdrag med 30 % eller med 4 005 kr för bytet och med 475 kr för övriga bilkostnader. – KR: ej ändring. – RR fann med hänsyn till vad som utretts om bilens användning i jordbruket J berättigad till avdrag för bilkostnader med yrkade belopp. (RR:s utslag den 4/8 1970.)

Traktorbyte

A. Besvär av lantbrukaren D angående inkomsttaxering år 1963. – D hade bytt ut en fotogendrivna traktor Volvo T 22, 1952 års modell, som han köpt 1958 för 4 300 kr, mot en demonstrationskörd dieseltraktor Nuffield 3 DL, 1961 års modell, som kostade 13 300 kr och som i motsats till Volvotraktorn hade hytt och störtbåge. D hänförde 400 kr till nyuppsättning samt yrkade avdrag med 12 900 kr (13 300 – 400). – TN hänförde ytterligare 2 000 kr till nyuppsättning och medgav därför avdrag med 10 900 kr. Under åberopande av RN 1963 nr 4:1 yrkade TI hos PN höjning med 3 600 (6000 – 2400). – PN biföll yrkandet såtillvida att 5 300 kr hänfördes till nyuppsättning. PN yttrade: Då av utredningen framgick att den nyanskaffade traktorn

inköpts i begagnat skick fann PN skäligt reducera den med ledning av RN:s anvisningar beräknade nyuppsättningskostnaden med 700 kr. Avdrag medges sålunda med 8 000 kr. – I KR yrkade D avdrag i enlighet med deklarationen. KR fann D inte ha gjort sannolikt, att han var berättigad till avdrag för inköp av traktorn med högre belopp än PN medgivit.

RR yttrade: Av utredningen i målet framgår visserligen, att Nuffieldtraktorn är av delvis annan och kraftigare konstruktion än den utbytta Volvo-traktorn. Trots detta finner RR emellertid – med ledning av i målet lämnade uppgifter om traktorernas prestationsförmåga samt med hänsyn till att Nuffield-traktorn förvärvats i begagnat skick – D skäligen berättigad till avdrag för kostnad för ifrågakomna traktorbyte med åtminstone 10 900 kr, d v s det avdrag, som medgivits i TN:s beslut, över vilket D icke anfört besvär. (RR:s utslag den 4/8 1970.)

Anm.: I RN 1963 nr 4:1 var Volvo-traktorn intagen i grupp 1 medan Nuffield-traktorn återfanns i grupp 3. I RN 1969 nr 4:2 är Nuffield-traktorn intagen i grupp 2.

B. Besvär av arrendatorn S angående inkomsttaxering år 1962. – S köpte 1961 en traktor av märket Massey-Ferguson MF 65 för 19 902 kr och lämnade i byte en äldre Mc Cormick D 440, som värderades till 9 330 kr. S yrkade avdrag för mellangiften 10 572 kr. Han uppgav att återanskaffningsvärdet för en med den utbytta jämförbar traktor överensstämde med den nya traktorns pris. TN hänförde 1 000 kr till nyuppsättning och medgav avdrag med 9 572 kr.

Hos PN yrkade TI att avdrag skulle medges med endast 8 470 kr samt anförde att den gamla typen Mc Cormick D 440 ersatts med en ny typ kallad D 414, vars anskaffningspris var c:a 17 800 kr. S borde sålunda ej medges avdrag utöver skillnaden mellan nämnda belopp och vad som vid bytet erhöles för den gamla eller 8 470 kr. – PN biföll TI:s yrkande. – KR: ej ändring med hänsyn till att den nya traktorn måste anses ha väsentligt större prestationsförmåga än den äldre.

RR biföll S:s talan på följande skäl. Av utredningen framgår, att nya traktorer av samma slag som den utbytta ej längre fanns i marknaden år 1961. Av RN:s anvisning 4/4 1963 till ledning för taxeringsmyndigheterna (RN 1963 nr 4:1) och vad i övrigt utrönts om den utbytta traktorn och den nya traktorn framgår emellertid, att traktorerna bör hänföras till samma storleksgrupp. Den nya traktorn hade icke sådan extra utrustning att någon del av utbyteskostnaden på grund därav bör anses som icke avdragsgill kostnad för nyuppsättning. S är med hänsyn härtill berättigad till avdrag för hela mellangiften, 10 572 kr. (RR:s utslag den 4/8 1970.)

Anm.: I RN 1963 nr 4:1, 1966 nr 2:2 och 1969 nr 4:2 hänförs Massey-Ferguson MF-65 till grupp 3 för nya traktorer medan traktorn Mc Cormick D 440 saknas i gruppssammansättningen. På produktionssidan har emellertid en sammanslagning skett av fabriken Farmall, Mc Cormick och International Harvester, vilket framgår av tabellen i RN 1969 nr 4:2. I RN 1966 nr 2:2 finns emellertid traktorn Farmall D 440 intagen i grupp 3 för äldre traktorer.

Anskaffning av skördetröska

Besvär av TI och av lantbrukaren B angående B:s inkomsttaxering åren 1965 och 1966. – B köpte 1964 en självgående skördetröska, Massey Ferguson 31, 7 fot, försedd med tank och påbyggd halmpress. Köpeskillingen utgjorde 25 161 kr, varav 21 000 kr erlades 1964 och 4 161 kr 1965. Han yrkade avdrag med respektive belopp vid 1965 och 1966 års taxering och uppgav att skördetröskan ersatte 1) ett nedskrotat stationärt tröskverk om 2,5 fot, 2) en 1 000 m/m halmpress, såld 1963 och då redovisad som intäkt samt 3) en nedskrotad 5 fots självbindare. De ersatta inventariernas återanskaffningsvärde uppgick till resp 16 250 kr, 5 850 kr och 3 500 kr eller tillsammans 25 600 kr.

Vid 1965 års taxering medgav TN avdrag med 17 000 kr, motsvarande nyanskaffningsvärdet för en bogserad tröska, samt medgav vid 1966 års taxering yrkat avdrag, 4 161 kr. – Hos PN yrkade B att få avdrag enligt deklARATIONEN medan TI yrkade att avdraget skulle begränsas till 15 900 kr vid 1965 års taxering och att avdrag helt skulle vägras vid 1966 års taxering.

PN biföll TI:s talan och yttrade: ”I förevarande fall får nyuppsättning anses ha skett av dragkraft och tank. Värdet härav får beräknas till skillnaden i pris mellan en bogserad skördetröska med säckuttag och en självgående skördetröska med tank. Avdrag för inköp av självgående skördetröska kan därför icke medges med högre belopp än vad B skulle ha erlagt för en bogserad skördetröska med säckuttag. Avverkningskapaciteten får anses vara ett bättre mått på en skördetröskas prestationsförmåga än arbetsbredden. Den bogserade skördetröska, som med hänsyn bl a härtill får anses komma närmast ifråga, är en BM-Volvo S-500, vilken i fabriksnytt skick kostade 12 800 kr (inberäknat allmän varuskatt) under år 1964. Den avdragsgilla kostnaden för inköp av skördetröska beräknas sålunda till 12 800 kr. – Halmpress ingår ej i den till MF-31 hörande standardutrustningen. För inköp av halmpress medges avdrag med samma belopp som den avtalade köpeskillingen eller med 3 100 kr. – B får sålunda för inköp av skördetröska och halmpress anses berättigad erhålla avdrag med tillhoppa 15 900 kr.” Vid taxeringen 1965 medgavs alltså avdrag med 15 900 kr och vid taxeringen 1966 vägrades avdrag.

KR där B vidhöll sin talan, fann anskaffningskostnaden utom i vad avsåg tillkomsten av dragkraft, vilken värderades till 5 000 kr, utgöra avdragsgill kostnad för ersättningsanskaffning samt medgav avdrag med 20 161 kr vid 1965 års taxering. Vid 1966 års taxering vägrades avdrag.

Hos RR yrkade TI att PN:s beslut måtte fastställas medan B fullföljde sin talan. RR lämnade båda parternas talan utan bifall. (RR:s utslag den 22/9 1970.)

Anm.: Se Skattenytt 1969 sid 320–321 och där införd hänvisning (Bylin).

Nyuppsättning eller ersättningsanskaffning av djur

Besvär av lantbrukaren H angående inkomsttaxering år 1961. – H hade i samband med att han år 1960 förvärvat en granngård köpt tre kor och en kviga för 3 300 kr.

Han yrkade avdrag för inköpskostnaden och uppgav att kreaturen inköpts som slaktdjur och att tre av dem sålts under året efter betessäsongens slut och det fjärde året därpå. H:s djurbesättning uppgick vid 1959 och 1960 års utgång till 1 tjur, 14 kor och 16 ungnöt. – TN och PN vägrade avdrag för beloppet 3 300 kr.

KR ej ändring med följande motivering: Av handlingarna framgår att H:s kreatursbesättning vid beskattningsårets utgång ökat under de närmast efterföljande åren. Med hänsyn härtill och till att kreaturen inköpts i samband med utökning av H:s egna domäner kan kostnaden för inköpet av kreatur icke till någon del hänföras till annat än icke avdragsgill kostnad för nyuppsättning.

RR biföll H:s talan på följande skäl: H har i målet uppgivit, att han inköpt kreaturen i avsikt att efter gödning sälja dem till slakt samt att de i enlighet härmed försåls, 3 st under beskattningsåret och 1 st under februari eller mars 1961. Gentemot vad som sålunda förekommit har tillräckliga skäl icke förebragts att likväl bedöma inköpet av kreaturen som nyuppsättning. H är således berättigad till avdrag för inköpskostnaden med yrkade 3 300 kr. (RR:s utslag den 4/8 1970.)

Anm: Se SN 1970 s 256.

Arbeten på byggnads bärande konstruktioner

A. Besvär av hemmansägaren B angående inkomsttaxering år 1966. – B hade låtit utföra byggnadsarbeten på ett boningshus för en kostnad av 8 085 kr, av vilket belopp han yrkade avdrag för reparation med 7 000 kr. Han uppgav bl a. På grund av den 50 år gamla byggnadens konstruktion hade dess mittdel sjunkit. En bärande vägg hade därför måst lyftas med domkrafter samt stöttas med järnrör i källaren. Detta hade medfört skador, som föranlett omspanning av tak samt tapetsering och målning. En viss omdisponering av rummen hade emellertid samtidigt skett för en kostnad av 1 085 kr, för vilket belopp avdrag icke yrkades. – TN hänförde ytterligare 4 000 kr till icke avdragsgill förbättring. – PN och KR: ej ändring.

RR yttrade: Av utredningen framgår att en bärande vägg i det omkring 50 år gamla huset, vars mittdel sjunkit, lyfts med hjälp av domkrafter samt försetts med underlag av balkar och järnrör i källaren. En sådan åtgärd är att hänföra till ombyggnad, och utgiften är därför icke avdragsgill. (RR:s utslag den 16/9 1970; två ledamöter av RR var av annan mening och anförde:

Av utredningen framgår, att en bärande vägg i det omkring femtio år gamla huset, vars mittdel sjunkit, lyfts med hjälp av domkrafter samt försetts med underlag av balkar och järnrör i källaren. Dessa åtgärder har icke inneburit annat än att byggnaden, utan att därigenom ges mer än normal livslängd, återställts i oskadat skick. På grund härav och då skäl icke föreligger att betrakta kostnaderna för åtgärderna som kapitalförlust är B berättigad till avdrag för kostnaderna.)

B. Besvär av byggnadssnickaren P angående inkomsttaxering år 1963. – På P:s fastighet fanns ett bostadshus i fyra våningar, som uppförts 1953–54. En kort tid efter garantibesiktningen uppstod sprickor i väggarna. Efterhand konstaterades vid grävning ned till grundplattorna att byggnaden grundlagts dels på berg och dels på lera. Enligt konstruktionsritningarna skulle emellertid grundläggningen ske på berg.

P började 1962 att förstärka grunden genom att gräva bort lera och gjuta ned till berg. Han lät också lyfta vissa bjälklag i nedre våningsplanen. För kostnaderna yrkade han avdrag med 15 299 kr. – TN medgav avdrag.

Hos PN yrkade TI att P endast skulle få avdrag med 588 kr för reparationskostnader, enär övriga arbeten avsåg avhjälpande av konstruktionsfel vid byggnadens uppförande. – Med hänsyn till den tid som förflutit innan bristerna framträtt hänförelse emellertid PN kostnaderna till reparation och lämnade därför TI:s yrkande utan bifall. – Sedan TI fullföljt sin talan hos KR invände P: Den främsta anledningen till sprickbildningen hade inte varit den varierande grunden av berg och lera utan en avsevärd nedböjning av bjälklaget. Denna hade brutit sönder lättväggar, snickerier, dörrar och sådant, som stod ovanpå bjälklaget. Provkuber hade tagits ur bjälklagsplattorna och dessa hade befunnits hålla föreskriven tryckhållfasthet, K 150. Möjligen hade den föreskrivna betongkvaliteten och armeringen varit för svag med hänsyn till befintliga spännvidder och belastningar. Ritningarna med föreskrift om betongkvaliteten hade dock passerat myndigheterna utan anmärkning. – KR biföll TI:s talan.

Hos RR uppgav P att han i samband med förstärkningsarbetena låtit utföra normalt underhåll för en kostnad av 4 342 kr. TI tillstyrkte avdrag för detta belopp. RR: Av handlingarna framgår, att till följd av sättningar i grunden och böjning av bjälklagen förstärkningsåtgärder måst vidtagas bl a genom stabiliserande stålpelare. Dessa åtgärder får anses hänförliga till ombyggnad. Vid sådant förhållande är P, oavsett om arbetena nödvändiggjorts av fel vid byggnadens uppförande eller ej och oberoende av när bristerna i byggnaden upptäckts, icke berättigad till avdrag för kostnaden för arbetena i fråga. Med hänsyn till numera förebragt utredning kan emellertid till avdragsgilla reparationskostnader hänföras ett belopp av 4 342 kr. (RR:s utslag den 16/9 1970; två ledamöter av RR anförde annan mening:

Om fel eller brist i en byggnad upptäckes inom kortare tid efter byggnadsarbetenas avslutande, får kostnaden för att bota felet eller bristen jämsställas med byggnadskostnad. Avdrag är då uteslutet. Upptäckes felet eller bristen som i nu föreliggande fall efter flera år, kan samma betraktelsesätt inte anläggas. Att jämsställa felet eller bristen med skador på grund av eldsvåda, översvämning och dylikt och på den grunden betrakta kostnaden för felets eller bristens avhjälpande såsom kapitalförlust synes heller inte riktigt. Nämnas kan, att fastighetsförsäkringar i allmänhet icke torde täcka kostnader av ifrågavarande slag. Ingrepp i en bestående byggnads grund eller andra bärande delar betraktas i allmänhet som ombyggnad. Avsikten med sådana ingrepp torde då i regel vara att göra byggnaden mera funktionsduglig, mindre underhållskrävande eller på annat sätt förbättrad. Utbyte av trädelar, som ruttnat, eller stenar, som förvittrat, brukar dock räknas som underhåll. I förevarande fall har ingreppet i grunden och andra bärande delar varit ganska betydande. Arbetet i denna del har dock icke inneburit annat än att konstruktionsfel avhjälpats, varigenom en snabbt fortskridande försämring av byggnaden hejdats. Härutinnan skiljer sig åtgärden i princip icke från underhåll av sådant slag som målning, tapetsering, lagning av skadade murdetaljer och snickerier m m, vilka har till syfte bl a att förebygga en alltför snabb förslitning av byggnaden. Av dessa skäl finner vi P berättigad till avdrag för samtliga kostnader för ifrågavarande byggnadsarbete samt fastställer, med ändring av KR:s utslag, PN:s beslut.)

Yrkande som ej påverkar förmögenhetstaxering

Besvär av hemmansägaren A angående förmögenhetstaxering år 1963. – TN underrättade A om att avvikelse från deklarationen skett däri att beskattningsbar förmögenhet beräknats till 51 607 kr, därvid levande och döda inventarier uppskattats till 11 800 kr i stället för 8 950 kr. – PN fastställde TN:s beslut och KR fann A:s besvär icke kunna upptagas till prövning, enär besvären i vad de avsåg värdet av A:s förmögenhet inte riktade sig mot någon A åsatt taxering för statlig förmögenhetsskatt (under 80 000 kr).

RR – där A fullföljde – yttrade: Vad angår A:s yrkande beträffande värderingen av levande och döda inventarier har KR icke ägt underlåta att pröva detta yrkande med hänsyn till den betydelse storleken av A:s beskattningsbara förmögenhet har för hans rätt till arealbidrag. RR återförvisar därför målet i denna del till KR för ny behandling. (RR:s utslag den 22/9 1970.)

Anm.: Enligt 5 § KK 28/5 1959 om arealtillägg m m utgår ej sådant tillägg till brukare, som under det år bidraget avser haft en beskattningsbar förmögenhet som, i förekommande fall gemensamt med makens, överstiger 50 000 kr. Enligt 10 § skall ansökan om bidrag göras i samband med att den allmänna självdeklarationen avlämnas till taxeringsmyndigheterna. Det åligger enligt 11 § nämnda förordning TO att på ansökningshandlingarna anteckna sökandens taxerade inkomst och beskattningsbara förmögenhet samt att översända handlingarna till lantbruksnämnden i den ort där brukningsenheten är belägen. Enligt 10 § förordningen om Sf i dess lydelse vid 1963 års taxering skulle fysisk person inte utgöra Sf, därest den beskattningsbara förmögenheten ej översteg 80 000 kr.

Fråga om fastighet avyttrats trots att förvärvstillstånd enligt jordförvärvslagen inte sökts inom föreskriven tid

Besvär av dödsboet efter X angående förhandsbesked.

RR yttrade: Av handlingarna i målet framgår bl a, att X och hans hustru Y enligt köpekontrakt den 7/12 1967 till pastoratet försålt fastigheten A med undantag av samtliga byggnader och tomt för dessa enligt en vid kontraktet fogad kartskiss, att fastigheten skulle tillträdas den 14/3 1968, då köpesumman skulle erläggas kontant, att köpekontraktet skulle vara omedelbart bindande för säljarna medan för köparen gjordes förbehållet att stiftsnämnden och lantbruksnämnden i länet samt om så erfordrades kyrkofullmäktige godkände köpet, att när köparen fullgjort sin betalningsskyldighet säljarna skulle överlämna kvitterat köpebrev, att X avlidit den 19/9 1969, efterlämnande hustrun och dottern Z samt att de båda sistnämnda jämte företrädare för pastoratet den 18/10 1969 på köpekontraktet tecknat förklaring att kontraktet förnyades under förutsättning att de före den 1/1 1968 gällande reglerna för realisationsvinstbeskattning skulle bli tillämpliga på köpet. Av vad som i övrigt förekommit i målet kan slutas, att ansökan om avstyckning på grundval av köpekontraktet icke gjorts inom den tid som anges i 3 § jordförvärvslagen den 14/5 1965 i

dess lydelse före den 1/4 1969. Ej heller eljest har någon omständighet visats föreligga som skulle medföra att förvärvstillstånd enligt nämnda lag icke fordras. Det fång som med hänsyn till köpekontraktets innehåll får anses ha skett redan genom kontraktet eller den 7/12 1967 är, då förvärvstillstånd icke sökts inom tre månader därefter, enligt 2 och 9 §§ samma lag ogilt. Påteckningen om förnyelse av kontraktet föranleder icke att det ursprungliga fångnet åter blir giltigt. Om transaktionen fullföljes, kan avyttringen därför icke anses ha ägt rum före den 1/1 1968. (RR:s utslag den 29/9 1970.)

Talan om befrielse från indrivningsavgift på grund av för sent erlagd arvsskatt

Besvär av allmänna ombudet i uppbördsfrågor. – S hade påförts indrivningsavgift med 300 kr på grund av för sent erlagd arvsskat. Sedan S anhållit om befrielse från avgiften hos länsstyrelsen (LS) och LS avslagit framställningen, klagade S enligt meddelad besvärshänvisning till KR. KR ansåg dock att besvären avsåg ärende varmed KR ej ägde ta befattning och återförvisade målet till LS.

På talan av allmänna ombudet förklarade RR att talan mot LS:s beslut om befrielse från skyldighet att erlägga indrivningsavgift, föranledd av för sent erlagd arvsskatt, skulle föras hos KR. RR återförvisade därför målet till KR för avgörande. (RR:s utslag den 22/9 1970.)